

Je-li tu zevní zjev, mající pro třetí osoby zdání platného právního jednání, nelze podle smyslu souboru odpůrčích norem klásti věřitelům na bedra nebezpečí toho, že se jednání ukáže neplatným. Na odpůrčím protivníku se také, kdyby jednání bylo vskutku neplatným, nepožaduje v podstatě něco jiného, než co je vskutku jeho povinností: že se požaduje vyslovení těchto povinností sporem, k tomu zavdal příčinu svou účastí v onom jednání a po případě tím, že na platnosti jednání trvá.

Proto nelze v těchto případech všeobecně prohlásiti, že by nebylo podmínek k výkonu práva odpůrčího; mimo to, pozorujeme-li celý postup s hlediska jednotnosti právního řádu, nemůžeme uznati, proč mají věřitelé býti nuceni k oklikám, když k témuž výsledku mohou dospěti bezpečnou cestou právě pro tyto účely určenou.

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Vyhradil-li si prodatel právo vlastnické ku prodané věci až do zaplacení tržové ceny, může se taková výhrada vztahovati jen na prodanou věc samotnou, nikoli však i na výrobek zpracováním prodané věci vzniklý. Výhrada taková byla by neplatná.

Textilní firma dodala B-ovi přízi a v uzávěrkovém listu z 3. září 1925 vymínila si, že vlastnictví k dodané přízi zůstává jí vyhraženo až do úplného zaplacení ceny tržové, ať příze jest v jakémkoli stadiu zpracování nebo úpravy a že také zboží z příze té vyrobené zůstává jejím vlastnictvím, a to i tehdy, když by bylo k výrobě zboží toho použito také příze cizí.

B. vyrobil z dodané příze kapesníky, dříve ale než cenu za přízi zaplatil, upadl do konkursu a správce konkursní podstaty kapesníky prodal.

Textilní firma žalovala správce konkursní podstaty na zaplacení částky 10.600 Kč jako náhradu za vyhražené vlastnictví, které mělo z konkursní massy býti vyloučeno.

oko, že věřitelé právě tím jsou ukráceni, že se vůči nim tvrdí účinnost jednání a nemůže jim býti upíráno právo odpírati. — Jest přisvědčiti vyvodům *Ehrenzweiga* (s. 67 n. a 464), že ze zákona nelze odvoditi požadavku odpíratelnosti, aby dotyčné jednání znamenalo přímo ztenčení majetku dlužníkovy; jen tehdy by nebylo podmínek odpíratelnosti, kdyby se tím účelu, t. j. uspokojení věřitelů nikterak neprospělo.

První soud zjistiv, že příze byla prodána s vlastnickou výhradou shora uvedenou, že ale byla s vědomím vlastníka B-ovu zpracována, uznal podle prosby žalobní a odsoudil konkursní podstatu k zaplacení, opřev svůj výrok o ustanovení § 415 obč. z. a výrok znalcův, že hodnota příze byla větší než hodnota ostatních nákladů, takže žalobkyni přísluší nárok žádati výrobek proti náhradě zvýšené hodnoty, respektive po zcizení výrobků správcem podstaty, vyloučení úhrady z massy konkursní.

Soud stolice druhé změnil rozsudek ten a žalobu zamítl. Důvody: Žalobkyně mohla si sice s účinkem vyhraditi vlastnictví dodané příze, ale jen až do zpracování, nikoli však, že jí toto zůstává jako hotový výrobek. V y h r a d i t i nebo z a c h o v a t i může si prodatel jen právo, které již má, nikoli k věci, která teprve v budoucnosti má vzniknouti jako výrobek z věci prodané povstálý. Kdyby výhrada taková byla připuštěna, vedlo by to k nejistotě v právním obchodu a k četným kollisím. Výhrada taková byla by často vůbec neproveditelná. Vždyť je možno, že výrobek je zpracován ze surovin dodaných na úvěr několika dodavatelů, a tu není možno, aby si každý z nich mohl vyhraditi již předem vlastnictví k celému výrobku, jak to chce činiti žalobkyně. Vyhraditi si právo vlastnické ke kapesníkům, jež teprve u kupitele později byly vyrobeny, si proto žalobkyně platně nemohla. O ustanovení uzávěrkového listu nárok žalobní tedy opíratí nemůže.

První soud shledává žalobní nárok odůvodněným s hlediska § 415 obč. z. Naproti tomu lze uvést, že žalobkyně nárok svůj o tento zákonný předpis vůbec neopírala, nýbrž jen o onu výhradu obsaženou v uzávěrkovém listě, tedy o smlouvu. Avšak i kdyby byla nárok opřela o § 415 obč. z., neměnilo by to ničeho na věci. § 415 obč. z. předpokládá, že zpracování stalo se b e z s v o l e n í vlastníka věci. Souhlas k zpracování jest ale zjištěn a vysvítá i z uzávěrkového listu.

N e j v y š š í s o u d dovolání žalující firmy nevyhověl. Důvody: Rozhodnou byla v tomto sporu jen otázka, zda vyhrazení práva vlastnického prodatelem trvá také po zpracování věci čili nic. Tuto otázku dlužno zodpověděti záporně. Vyhradil-li si prodatel právo vlastnické ke prodané věci, může se tato výhrada vztahovati jen k věci samé, nikoli však k oné věci, jež z ní zpracováním vznikla. K této nové věci nemůže si prodatel právo vlastnické vyhraditi. Taková dalekosáhlá výhrada by také ohrožovala povážlivým způsobem právo důvěřivých osob tře-

tích a již z toho důvodu nelze ji uznati za přípustnou (Srovn. G. N. W. 6360 a sb. nejv. s. 6418 a 7241).

Ustanovení § 415 obč. z. nepřichází tedy zde v úvahu a netřeba proto řešiti otázku, zda prodaná příze byla zpracována s vědomím a svolením dodavatelčiným. Zjistil-li odvolací soud, že se tak stalo, nelze v tom spatřovati odpor se spisy podle č. 3 § 503 c. ř. s.

Rozh. nejv. soudu ze 17. listopadu 1928 Rv I
249/28. Dr. K.

Spor o oduznání manželského původu dítěte (§ 158 a 159 obč. z.).

Z důvodů nejvyššího soudu:

Žalobu o oduznání manželského původu podle § 158 obč. z. lze s úspěchem podati jen na opatrovníka, ustanoveného k obhájení manželského původu dítěte, nikoli proti dítěti samému. Ani opatrovník, ustanovený k zastupování dítěte, nemůže býti žalovanou stranou, neboť představuje dítě. To plyne z doslovu zákona, že manželskému původu dítěte může odpírati manžel tím, že dokáže proti opatrovníku, který se má ustanoviti k obhájení manželského zrození a který tedy je ochráncem veřejných zájmů, že není možno, by dítě od něho bylo zplozeno a že dítě samo může odpírati svému manželskému původu žalobou na opatrovníka, který má býti ustanoven k obhájení manželského zrození (§ 159 obč. z.). Dítě může míti právní zájem na tom, by mu byl odepřen manželský původ, a přece zákon předpisuje, že k obhájení takového původu musí býti zřízen opatrovník. Pro takový zájem by docela mohlo dítě přistoupiti na straně žalobcově ke sporu jako vedlejší intervenient. Proto nemůže v takové rozepři býti žalovanou stranou ani dítě, ani jeho opatrovník. Než přesto není v tomto případě potřeba, aby rozsudky nižších soudů a řízení jim předcházející byly podle §§ 471 č. 7, 477 č. 5, 476 a 513 c. ř. s. jako zmatečné zrušeny, neboť spisům neodporuje předpoklad, že procesní soud podle vyřízení svého Dra. V. ustanovil opatrovníkem k obhájení manželského původu nezl. F., že tedy žalovaným není tento, nýbrž opatrovník Dr. V.

Po právní stránce sdílí dovolací soud názor odvolacího soudu, který souhlasí se zásadou, vyslovenou v rozhodnutí č. 1869 sb. n. s., že lhůtu § 158 obč. z. jest počítati ode dne, kdy počal podezření, že dítě není jeho. Ostatně odvolací soud právem poukazuje k tomu, že i kdyby se mohlo přihlížeti k okolnosti, že žalobce teprve později zvěděl, že dítě není jím zplo-